

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

Maa- ja metsätalousministeriö

LAUSUNTO INSIPIRE-TYÖRYHMÄN RAPORTISTA

Päijät-Hämeen maakuntahallitus antaa maa- ja metsätalousministeriölle seuraavan sisältöisen lausunnon:

Päijät-Hämeen liitto esittää pyydettyä lausuntona Euroopan yhteisön paikkatietoinfrastruktuurin perustamisesta annetun ns. INSPIRE-direktiivin vaikutuksia kansalliseen lainsäädäntöön ja direktiivin edellyttämien toimenpiteiden toteuttamista selvittäneen ns. INSPIRE-työryhmän loppuraportista seuraavaa:

INSPIRE-direktiivin ja kansallisen paikkatietostrategian toimeenpanossa yleisenä päämääränä on saavuttaa toimiva kansallinen paikkatietoinfrastruktuuri, jossa yhteiskunnan paikkatietoja tuottavat ja käyttävät prosessit ovat yhteensopivia, tehokkaita, luotettavia ja käyttäjien tarpeita vastaavia, ja jossa julkisen hallinnon paikkatietoaineistoihin ja -palveluihin jo tehdyt merkittävät investoinnit ja asiantuntemus ovat mahdollisimman tehokkaassa käytössä välttämällä sekä päällekkäisten tietovarantojen ylläpitoa että päällekkäisiä palvelurakenteita. Päijät-Hämeen liitto pitää direktiivin tavoitteita tarkoituksenmukaisina ja kannatettavina.

INSPIRE-työryhmän mukaan kansallista tavoitetilaa ei kaikilta osin saavuteta ai-noastaan direktiivin vaatimusten täytäntöönpanolla. Päijät-Hämeen liitto yhtyy työryhmän näkemykseen, jonka mukaan kansallisesti saavutetaan enemmän hyötyjä, mikäli täytäntöönpano ulotetaan kaikkiin kansallisesti keskeisiin aineistoihin mahdollisimman nopealla aikataululla, vaikka täytäntöönpano laajempaan aiheut-taakin lisäkustannuksia.

Tukipalveluiden organisoinnin osalta työryhmä on tarkastellut vaihtoehtoina yhden organisaation keskitettyä mallia, useisiin organisaatioihin hajautettua mallia ja ai-neisto-organisaatioiden välistä sopimus pohjaista verkostoyhteistyötä. Keskitetyn ja hajautetun mallin osalta mahdollisina vastuuorganisaatioina on mainittu muun muassa Maanmittauslaitos, opetusministeriön hallinnoima tieteen tietotekniikan keskus CSC, Geodeettinen laitos, Suomen ympäristökeskus ja perusteilla oleva Valtion IT-keskus. INSPIRE-työryhmä ehdottaa käytettäväksi keskitettyä mallia, jossa ohjaus ja vastuu asettuvat samaan hallinnolliseen linjaan (konserniohjaus-vastaava ministeriö-virasto). Vastuuorganisaatioksi työryhmä esittää Maanmitta-uslaitosta. Päijät-Hämeen liiton mielestä keskitetty malli on vaihtoehtoista koko-naisuuden kannalta tarkoituksenmukaisin, eikä sillä ole huomautettavaa esitetystä vastuuorganisaatiosta.

Direktiivin soveltamisalaan kuuluvista kansallisista aineistoista maakuntien liittojen tulee direktiivin liitteen III mukaisesti vastata maakuntakaavan, eräiden muiden kaavakarttojen sekä erillisselvityksin laadittavien tuulivoimaselvitysten aineistoista. Tarkoituksenmukaista on jatkaa yhteistyösopimukseen perustuvaa menettelyä, jossa Suomen ympäristökeskus laatii ja pitää ajantasalla maakuntakaava-aineistoista yhtenäistä valtakunnallista maakuntakaavapaikkatietokantaa.

Päijät-Hämeen liitto pitää hyvänä, että paikkatietoinfrastruktuuria koskevan lain luonnoksessa on jätetty mahdollisuus myös muille kuin paikkatietoa hallinnoiville viranomaisille yhdistää hallinnassaan olevia paikkatietoaineistoja verkkopalveluihin, jotta direktiivin soveltamisalaan kuuluvien viranomaisaineistojen ulkopuolelle jäävät aineistotkin on mahdollista liittää mukaan kokonaisuuteen.

Päijät-Hämeen liitto toimii INSPIRE-direktiivin osalta, paitsi paikkatietoaineistoista vastaavana viranomaisena, myös niiden merkittävänä hyödyntäjänä ja jatkojalostajana vastatessaan lainsäädännössä sille asetetuista tehtävistä. Maakunnan suunnittelussa ja liiton muussa toiminnassa ajallisesti ja alueellisesti kattavat yksityiskohtaiset sekä aihepiiriltään moninaiset paikkatietoaineistot ovat keskeisessä osassa esimerkiksi suunnitelmien ja ohjelmien vaikutusten arvioinnissa, maakunnan tilan ja kehityksen seurannassa sekä tutkimusten ja selvitysten laadinnassa.

Täytäntöönpanon yhteydessä muodostettava katselupalvelu täyttää osan liiton tietotarpeista, mutta tärkeän osan tulee muodostamaan myös latauspalvelujen käyttö. Paikkatietoaineistojen hankintaan, ja siten myös latauspalveluihin, liittyy monia seikkoja, kuten käyttöoikeussopimukset ja niiden sisältö, jotka usein rajoittavat muun muassa aineistojen käyttöä, edelleenluovutusta ja julkaisemista. Täytäntöönpanon yksityiskohtaisessa suunnittelussa myös näihin seikkoihin tulisi kiinnittää huomiota sekä aineistojen toimittajan että käyttäjän näkökulmasta mahdollisimman tarkoituksenmukaisen järjestelmän aikaansaamiseksi.

INSPIRE-työryhmän loppuraportissa ei mainita mitä paikkatietoaineistot ajallisesti ja alueellisesti tulevat kattamaan. Kun direktiivin konkreettisena tavoitteena on kehittää erityisesti ympäristöasioiden hoidossa tarvittavien tietoaineistojen sopivuutta ja saatavuutta, on aineistojen ajallinen ulottuvuus tärkeä. Ympäristöön vaikuttavien tekijöiden tutkiminen, ympäristön tilan seuranta ja aiottujen toimenpiteiden vaikutusten arviointi edellyttää pitkän aikavälin tietoa ja pitkän aikavälin tietojen yhdistämistä.

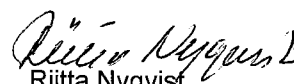
Aineistojen hinnoittelusta ei myöskään ole suuntaa-antavia tietoja, ja kuten työryhmäkin toteaa, hinnoittelun yhteydessä käytettävä "kohtuullinen tuotto" on hyvin tulkinnanvarainen käsite. Edellä mainitut tiedot ovat olennaisia arvioitaessa direktiivin täytäntöönpanosta jatkossa saatavia hyötyjä sekä perustamis- ja ylläpitokustannuksia.

Päijät-Hämeen liitto esittää, että edellä mainittuihin seikkoihin kiinnitetään direktiivin täytäntöönpanon jatkotoimenpiteissä erityistä huomiota, jotta muodostettavasta paikkatietoinfrastruktuurikokonaisuudesta saatava hyöty olisi jatkossa mahdollisimman suuri.

Lahdessa 8. päivänä huhtikuuta 2008

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

Esa Halme
maakuntajohtaja

Riitta Nyqvist
hallintojohtaja